

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/32

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/6733

Karar No. 2025/9686

Tarihi: 09.12.2025

- EĞİTİM MASRAFLARININ İŞÇİDEN KESİLMESİNİN İŞ SÖZLEŞMESİNDEN BAĞIMSIZ OLARAK KARARLAŞTIRILMIŞ OLMASI
- İŞVERENE İADE EDİLMESİ GEREKEN EĞİTİM MASRAFININ TARAFLARCA KARARLAŞTIRILAN SÖZLEŞMEYE GÖRE BELİRLENMESİNİN GEREKTİĞİ

ÖZETİ:Tarafların eğitim masraflarını iş sözleşmesinden bağımsız olarak düzenledikleri, işverence verilen eğitime dair masrafların, eğitim sözleşmesinde belirlenen 10 yıllık mecburi hizmet süresi tamamlandığı takdirde işçiden alınmayacağına ilişkin bir düzenleme olmadığı gibi aksine eğitim sözleşmesinin 9. maddesi uyarınca işçinin söz konusu eğitimin masraflarına ilişkin borcunu aylık taksitler hâlinde ödemeyi kabul ettiği ve borcu işverene 120 ayda ödeyeceğinin kararlaştırıldığı anlaşılmaktadır.

Buna göre İlk Derece Mahkemesince yapılması gereken iş, davacıdan "Pilot Eğitim Borcu" olarak fiilen kesinti yapılan TL tahakkukların ilgili dönemlere ilişkin USD karşılığı belirlenerek, fiilen kesinti yapılan ay sayısı da dikkate alınmak suretiyle aylık ortalama kaç USD eğitim kesintisi yapıldığının belirlenmesi ve eğitim giderinin pilotun aylık ücretinden 1/4'ünü geçmemek üzere kesilerek 10 yıllık (120 ay) periyotta geri alınacağı hükmü uyarınca bakiyesinin dava tarihi itibarıyla muaccel olan kısmının belirlenmesidir. Süresi içerisinde sunulan cevap dilekçesinde takas mahsup def'i de bulunduğu dikkate alınarak davacının

bu def'i sonrası dava konusu alacakların bulunup bulunmadığı hususu da değerlendirilerek yeniden bir karar verilmelidir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildi.

Davalı vekili tarafından temyiz incelemesinin duruşmalı olarak yapılmasının istenilmesi üzerine, işin duruşmaya tâbi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 09.12.2025 Salı günü tayin edilerek taraflara tebligat gönderilmiştir.

Duruşma günü davalı vekili Avukat A.Y ile davacı vekili Avukat E. G. G. geldiler.

Duruşmaya başlanarak hazır bulunan avukatların sözlü açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son verildi.

Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davalı Şirket bünyesinde 14.02.2011-29.02.2016 tarihleri arasında davalı Şirkette İkinci Pilot olarak çalıştığını, iş sözleşmesinin işveren tarafından haksız olarak feshedildiğini, davalı Şirketten en son net 20.000,00 TL ücret aldığı, davalı Şirkete karşı işe iade istemli tespit davası açtığını, Mahkemece yapılan yargılama sonunda feshin geçersizliğine ve işe iadesine karar verildiğini, süresinde işe başlamak üzeri işverene başvurmasına rağmen işe başlatılmadığını belirterek kıdem ve ihbar tazminatı, iş güvencesi tazminatı, boşa geçen süre ücreti ve diğer haklar alacağı ve yıllık ücretli izin alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; iş sözleşmesinin haklı nedenle feshedildiğini, davacının işe iadesine karar verilmesi üzerine işe başlatılmayarak tüm alacaklarının ödendiğini, işe iade neticesinde kazandığı tazminatlardan pilot eğitim borcunun mahsup edildiğini savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davacı tarafından işe başlatma hususunda yasal süresi içinde davalı işverene başvurulduğu, davalı tarafından davacının işe davet edilmediği, davalı tarafın yaptığı feshin haklı ya da geçerli bir nedene dayanmadığı, iş sözleşmesinin 9. maddesinde her ne kadar davacının aylık ücretinden kesinti yapılacağına ilişkin ibare yer almışsa da, söz konusu mecburi hizmet yılı ya da eğitim giderlerinin ödenmesi için öngörülen 10 yıllık süre dolmadan iş sözleşmesi haklı bir neden olmaksızın davalı işverence sona erdirildiği, davalı pilotun buna rağmen işe iade davası açtığı, yargılama neticesinde feshin geçersizliğine karar veren yargı kararından sonra da davalı pilot tekrar

çalışmak için işe başlama müracaatı yapmasına rağmen davacı işverenlikçe işe alınmadığı, sonuç olarak eğitimden sonra davacının iş sözleşmesinin feshedildiği tarihe kadar davacı işverenlik nezdinde çalıştığı ve bu dönemde ücretlerinden davalı tarafın da kabulünde olduğu eğitim giderlerine karşılık kesinti yapıldığı, iş sözleşmesinin haklı bir neden de olmaksızın davalı işverence sona erdirilmesi nedeniyle davacının işe iade sonrası verilen alacaklarından bu kesintinin yapılamayacağı gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine, Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davacının davalı Şirkete ait işyerinde 14.02.2011-29.02.2015 tarihleri arasında ikinci pilot olarak çalıştığı, iş sözleşmesinin haksız ve geçersiz sebeple feshedildiği iddiasıyla açtığı işe iade davası sonucunda işe iadesine karar verildiği, davacı tarafından işe başlatma hususunda yasal süresi içerisinde davalı işverene başvurulduğu, davalı tarafından davacının işe davet edilmediği, davacının iş sözleşmesinin feshedildiği tarihe kadar davacı işverenlik nezdinde çalıştığı ve bu dönemde ücretlerinden davalı tarafın da kabulünde olduğu eğitim giderlerine karşılık kesinti yapıldığı, iş sözleşmesinin haklı bir sebep olmaksızın davalı işverenlikçe sona erdirilmesi nedeniyle davacının işe iade sonrası verilen alacaklarından bu kesintinin yapılamayacağı gerekçesiyle istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili temyiz dilekçesinde;

1. Davanın belirsiz alacak davası olarak açılmayacağını,
2. Kıdem ve ihbar tazminatı ile yıllık ücretli izin alacaklarının zamanaşımına uğradığını,
3. Davacının eğitim giderlerinden kaynaklanan borcunun dava konusu alacaklardan mahsup edilmesi gerektiğini, davacının alacağının bulunmadığını ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, dava türü, dava konusu alacakların ispat ve hesaplanması ile pilot eğitiminden kaynaklanan eğitim masrafının mahsup edilip edilmeyeceği noktasındadır.

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalı vekilinin aşağıdaki paragrafın kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. Taraflar arasındaki 14.02.2011 tarihli II. Pilot Aday Adayı Eğitim Sözleşmesi'nin 7. maddesi, "Kursiyer, eğitimi başarı ile tamamladığında kendisine

verilecek görevi kabul etmeyi ve gösterilecek işyeri veya işyerlerinde 10 sene süreyle mecburi hizmet görmeyi taahhüt eder."; 9. maddesi "II. Pilot Adayı olarak işe başlayan personel, göreceği tip eğitiminden sonra II. Pilot olarak istihdam edilecek ve kendisi için yapılan eğitim gideri aylık ücretinden 1/4 ü geçmemek üzere kesilerek 10 yıl (120 ay) lık periyotta geri alınacaktır."; 10. maddesi ise "Kursiyerin mecburi hizmet yükümlülüğünü hiç veya kısmen yerine getirmeden kendi isteği ile Ortaklıktan ayrılması veya hizmet akdinin Ortaklıkça bildirimssiz olarak feshedilmesi halinde, kurşyer Ortaklığa aşğıdaki tazminatı defaten ödemeyi ve kabul ve taahhüt eder. Bu tazminatın tutarı, 10 yıl için 60.000,00 USD +KDV olarak belirlenen toplam miktarın, mecburi hizmetin ifa edilmeyen bölümüne oranlanması suretiyle tesbit edilir. Bu tazminata, en yüksek banka döviz mevduatı ve vergiler ayrıca dahil edilecektir." hükümlerini haizdir.

Dosya kapsamındaki bordroların incelenmesinden her ay değışen tutarlarda "Pilot Eğitim Borcu" kesintisinin TL olarak yapıldığı görölmektedir. Taraf beyanlarından kesintinin asıl olarak USD üzerinden yapıldığı, ödeme tarihindeki TL tahakkuklarının bordrolarda yer aldığı anlamak mümkündür. Tarafların eğitim masraflarını iş sözleşmesinden bağımsız olarak düzenledikleri, işverence verilen eğitime dair masrafların, eğitim sözleşmesinde belirlenen 10 yıllık mecburi hizmet süresi tamamlandığı takdirde işçiden alınmayacağına ilişkin bir düzenleme olmadığı gibi aksine eğitim sözleşmesinin 9. maddesi uyarınca işçinin söz konusu eğitimin masraflarına ilişkin borcunu aylık taksitler hâlinde ödemeyi kabul ettiği ve borcu işverene 120 ayda ödeyeceğinin kararlaştırıldığı anlaşılmaktadır.

Buna göre İlk Derece Mahkemesince yapılması gereken iş, davacıdan "Pilot Eğitim Borcu" olarak fiilen kesinti yapılan TL tahakkukların ilgili dönemlere ilişkin USD karşılığı belirlenerek, fiilen kesinti yapılan ay sayısı da dikkate alınmak suretiyle aylık ortalama kaç USD eğitim kesintisi yapıldığının belirlenmesi ve eğitim giderinin pilotun aylık ücretinden 1/4'ünü geçmemek üzere kesilerek 10 yıllık (120 ay) periyotta geri alınacağı hükmü uyarınca bakiyesinin dava tarihi itibarıyla muaccel olan kısmının belirlenmesidir. Süresi içerisinde sunulan cevap dilekçesinde takas mahsup def'i de bulunduğu dikkate alınarak davacının bu def'i sonrası dava konusu alacakların bulunup bulunmadığı hususu da değerlendirilerek yeniden bir karar verilmelidir.

3. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 01.01.2018 tarihinde yürürlüğe giren 12. maddesi ile 4857 sayılı İş Kanunu'nun 21. maddesine eklenen ek 4. fıkrada işe iade davasında, boşta geçen süre ücreti ve diğer haklar alacağının dava tarihindeki ücret esas alınarak parasal olarak belirlenmesi gerektiği düzenlenmiş olmakla birlikte somut olayda kesinleşen işe iade davası, sözü edilen değışiklik öncesi döneme ilişkindir. Dolayısıyla işe iade davasında işe iadenin mali sonuçları parasal olarak belirlenmiş değildir. Bu hâlde boşta geçen süre ücreti ve diğer haklar alacağının, geçersiz sayılan fesih tarihini izleyen 4 aylık dönem ücretlerine ve eklerine göre belirlenmesi gerekir. Belirtilen husus gözetilmeden davacının işe

başlatılmadığı tarihteki ücretine göre hesaplama yapılması hatalıdır.

Diğer yandan işçinin fiilen çalışmadığı 4 aylık dönemde işe gidip gelmesi söz konusu olmayacağından, işçinin pozitif manada bir gelir kaybı olmadığı gibi tasarruf edemediği yahut malvarlığından eksilen bir miktar da bulunmamaktadır. İşçi fiilen işe gitmediği takdirde, herhangi bir gelir kaybı olmadığı gibi yararlanamadığı yol yardımını ikame edecek bir harcama yapmak zorunda da değildir. Şu hâlde işverence sağlanan yol yardımının, boşta geçen süre ücreti ve diğer haklar alacağı hesabına ilave edilemeyeceği gözetilmeden hesaplama yapılması da hatalıdır.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA**,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA**,

Davalı yararına takdir edilen 40.000,00 TL duruşma vekâlet ücretinin karşı tarafa yükletilmesine,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

09.12.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.